

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กองทุนสนับสนุนการวิจัย, สำนักงาน. ประเด็นการวิจัย รวบรวมจากร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) และเอกสารประกอบการประชุม "เส้นทางใหม่ของสังคมไทย". ประชาคมการวิจัย 7 (พฤษภาคม 2539) : 16-17.
- กองทุนสนับสนุนการวิจัย, สำนักงาน. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในประเทศไทย สภาพปัจจุบัน และสถานะการณ์ในอนาคตจากการทำ SWOT Analysis. ประชาคมศึกษา 7 (พฤษภาคม 2539) : 18.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ร่างสาระสำคัญของแผนการศึกษา ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544). กรุงเทพมหานคร : กองนโยบายและแผน สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2538. (จัดสำเนา)
- คณะกรรมการข้าราชการครู, สำนักงาน. บทบาทของ ก.ค. ในทศวรรษหน้า. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.
- คุรุสภา, สำนักงาน. เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2537.
- เครือข่าย สัมพันธ์ะศรีสกุล. เอกสารประกอบการฝึกอบรม คู่มือการทำวิจัยทางการบริหารงานบุคคล ภาครัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และ สุวีธนา สุวรรณเขตนิคม เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง "การวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียน", (มปป.). (จัดสำเนา)
- ทศนา แคมมณี. การเผยแพร่ผลงานวิจัย. ใน ลัดดา ภูเกียรติ, เส้นทางสู่การวิจัยในชั้นเรียน. 13 -18. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์, 2538.
- ทศนา แคมมณี และ สร้อยสน สกตรักษ์, บรรณาธิการ. แบบการวิจัยและการใช้ผลงานวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- นพดล เจนอักษร. การใช้อำนาจในการบริหารของผู้บริหารทางการศึกษาไทย : กรณีศึกษาเชิงคุณภาพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

- นิตยา ชูโต. การวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร : พี. เอ็น. การพิมพ์, 2540.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. วิธีวิจัยการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : พิสิทธ์เซ็นเตอร์การพิมพ์, 2530.
- ประคอง กรวรรณสุด. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2 (ฉบับปรับปรุงแก้ไข). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- พิรวัฒน์ วงษ์พรม. สภาพการทำวิจัยชั้นเรียนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 10. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- ไพฑูริย์ มีกุลผล. การศึกษาทางมานุษยวิทยานับการวิจัยเฉพาะกรณี. ใน นภาพกรณ์ หะวานนท์ (บรรณาธิการ), พัฒนศึกษาศาสตร์ ศาสตร์แห่งการเรียนรู้และถ่ายทอดการพัฒนา. หน้า 121-131. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แปลนโมทิฟ, 2539.
- พื่อน เปรมพันธ์. ความต้องการการเสริมสมรรถภาพในการผลิตผลงานทางวิชาการของ ครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- เยาวภา เจริญบุญ. การศึกษาองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2537.
- เรืองอุไร ศรีนิลทา. ระเบียบวิธีวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2535.
- ล้วน สายยศ และธังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ. 2536.
- วันทนา ชูช่วย. การทำวิจัยในโรงเรียนของครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- วัลลภ กันทรัพย์. ครูกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ ครูสภาลาดพร้าว, 2538.
- วิชาการ, กรม. ช่วยครูคิด. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2538.
- วิชัย ตันศิริ. โฉมหน้าการศึกษาไทยในอนาคต : แนวคิดและบทวิเคราะห์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

- วิรัช วรรณรัตน์. การวิจัยในโรงเรียนและชั้นเรียน. วารสารวารวัดผลการศึกษา
16 (กันยายน-ธันวาคม 2537) : 44-49.
- ศึกษาศิการ, กระทรวง. คู่มือการปฏิรูปการศึกษาในแนวทางการปฏิรูปสถานศึกษาให้เป็น
โรงเรียนในอุดมคติ ตามองค์ประกอบที่กำหนดไว้ในบัญญัติ 10 ประการ.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2539.
- สมศิริ ชัยศุภมวงคผลลาภ. การนำเสนอโครงการพัฒนาสมรรถภาพของครูภาษาไทยในโรงเรียน
มัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรวรรย์. วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา.
พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- สุธาริณี คาวาบายาชิ. การศึกษาความต้องการครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- สุรางค์ จันทวานิช. วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม. หลักการ แนวคิดและรูปแบบเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน. ใน
ลัดดา ภูเกียรติ, เส้นทางสู่การวิจัยในชั้นเรียน. 6 -12. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์,
2538 ก.
- สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม. เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชา 412631. กรุงเทพมหานคร :
ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538 ข.
- สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม. การวิจัยและพัฒนา. ในฝ่ายวิจัยคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, แบบการวิจัยและการใช้ผลงานวิจัยทางการศึกษา. คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538 ค.
- อมรวิทย์ นาคกรทรรพ. ความฝันของแผ่นดิน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตะวันออก, 2539.
- อุทุมพร จามรมาน. การวิจัยของครู. เล่มที่ 15. (ม.ป.ท.), 2537
- อุทุมพร จามรมาน. ใน ทิศนา แรมมณี และสร้อยสน สกสกรักษ์.(บรรณาธิการ).
แบบการวิจัยและการใช้ผลงานวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

ภาษาต่างประเทศ

- Altrichter H. The Concept of Quality in Action Research : Giveing Practitioners a Voice in Education Research. Qualitative Voice in Education Research. Edited by Michael Schratz. London : M. Schratz, 1993.
- Arends R.I. Learning to teach. 3rd ed. New York : McGraw - Hill, 1994.
- Best, J.W. and Kahn, J.V. Research in Education. New Delhi : Prentice - Hall of india Private Limited, 1989.
- Bogdan, R.C. and Biklen, S.K. Qualitative Research for Education. Boston : Allyn and Bacon, 1992.
- Cohen, L. and Manion, L. Research Methods in Education. 4th ed. New york : Routledg, 1994.
- Corey, S.M. Action Research To Improve School Practices. 3rd ed. New York : Teachers College Columbia University, 1956.
- De Cecco, J.P. The Psychology of learning and instruction : Educational Psychology. New Jersey , Englewood Cliffs, 1968.
- Fuchs, G.E. Evaluating Educational research. New York : University press of America, 1980.
- Gay, La. Educational Research. 4th ed. New York : Macmillan Publishing Company, 1992.
- Hammersley, M. Classroom Ethnography. London : St Edmundsbury Press, 1990.
- Hammersley, M. Educational Research : Current Issues. Newcastle upon Tyne : Athenaeum Press, 1993.
- Manion, L. and Cohen, L. Research Methods in Education. London : Croom Helm London, 1980.
- McNiff, T. Teaching as learning An action research approach. Mackays of Chatham PLC, 1993.

- Schechter R. Sandra, Parkhurst S. Ideological Divergences in a Teacher-Research Group. American Educational Research Journal. Vol. 30, No. 4, 1993, pp. 771-798.
- Schempp, P.G. Learning on the job : Analysis of the acquisition of a teacher' knowledge. Journal of Research and Development in Education. Vol. 28, No. 4, 1995, pp. 237 - 244.
- Sheldon, B.P. and Allain, V. A. Using Educational Research in The Classroom. Bloomington,Indiana : Phi Delta Kappa Educational Foundation, 1987.
- Shulman, L.S. Those who understand : Knowledge growth in teaching. Educational Researcher 15 (February 1986) : 4-14.
- Shulman, L.S: Knowledge and Teaching : Foundations of the New Reform. Harvard Education Review, 57(1987) : 1-22.
- Solso, L. Robert. Cognitive Psychology. 3rd ed. New York : Allyn and Bacon, 1991.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวทางในการสังเกตสภาพโรงเรียน

1. สภาพที่ตั้งและชุมชน
2. สภาพภายในโรงเรียน
3. สภาพปัจจุบันด้านบุคลากร

แนวทางทางการสังเกตชั้นเรียน

1. พฤติกรรมหรือการกระทำ และคำพูดของครูและนักเรียนระหว่างการเรียนการสอน
2. ประเภท ลักษณะสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ใช้ระหว่างการเรียนการสอน
3. เนื้อหาวิชาและกิจกรรมการเรียนการสอนจากเอกสารที่ใช้ระหว่างการเรียนการสอน

แนวทางสัมภาษณ์ผู้บริหาร

1. การส่งเสริมความรู้และทักษะของครูประถม
2. การมอบหมายงานและเวลาทำงานให้ครู
3. การจัดแหล่งวิชาการ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอน
4. การจัดกิจกรรมพิเศษเกี่ยวกับการสอนของครูประถม
5. การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน

แนวทางการสังเกตและสัมภาษณ์ครูผู้ทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (กรณีศึกษา)

1. สภาพส่วนตัวของครอบครัว
2. ประวัติการศึกษา
3. การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน
4. การจัดแหล่งวิชาการ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน
5. ความร่วมมือในการทำวิจัยปฏิบัติการกับครูท่านอื่น
6. เหตุผลของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
7. กระบวนการคิดในการทำวิจัย และการดำเนินการวิจัย
8. ความต้องการการสนับสนุนจากผู้ร่วมงาน และการเป็นที่ปรึกษาแก่ผู้ร่วมงาน

แนวทางในการสัมภาษณ์เพื่อนครู

1. สถานภาพส่วนตัวและครอบครัว
2. ประวัติการศึกษา

3. ประวัติการทำงาน
4. วิชาที่สอน
5. ความสนใจในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
6. การศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

แนวทางในการสัมภาษณ์นักเรียน

1. กิจกรรมที่นักเรียนทำในช่วงเรียน
2. สื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน
3. การสนับสนุนทางการศึกษา
4. อาชีพ การศึกษา และรายได้ของผู้ปกครอง

แนวทางในการสัมภาษณ์บุคคลที่อยู่ในครอบครัวเดียวกับกรณีศึกษา

1. สถานภาพส่วนตัว
2. ประวัติการศึกษา
3. การทำงาน
4. การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการทำงานและการทำวิจัยแก่ผู้ถูกวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างแบบบันทึกการสังเกต

บันทึกการสังเกตครั้งที่.....

แบบบันทึกการสังเกต

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.25.....

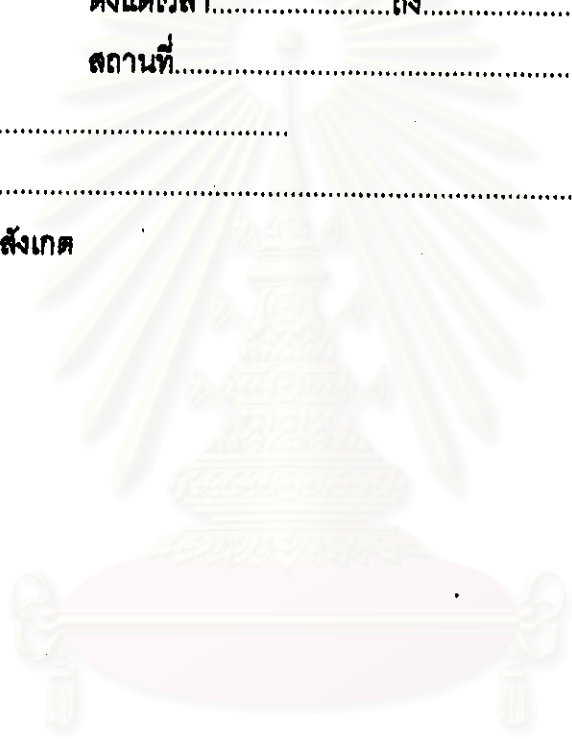
ตั้งแต่เวลา.....ถึง.....

สถานที่.....

ผู้สังเกต.....

เรื่องที่สังเกต.....

แผนผังสถานที่ที่สังเกต

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ตัวอย่างแบบบันทึกการสัมภาษณ์

บันทึกการสัมภาษณ์ครั้งที่.....

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.25.....

เวลา.....

สถานที่.....

ผู้สัมภาษณ์.....

ผู้ถูกสัมภาษณ์.....

ผู้อยู่ในเหตุการณ์.....

แผนผังการนั่ง

Q :

A :

หมายเหตุ Q หมายถึง ผู้สัมภาษณ์ A หมายถึง ผู้ถูกสัมภาษณ์

ตัวอย่างแบบวิเคราะห์เอกสาร

เอกสารหมายเลข.....

แบบวิเคราะห์เอกสาร

หลักฐานการรับเอกสาร

ได้รับมาจาก.....

วันที่ได้รับ.....

ชื่อเอกสาร.....

ความสำคัญของเอกสาร/ค่าสำคัญ.....

ชนิดของเอกสาร.....

แหล่งต้นตอเอกสาร.....

เนื้อหาโดยย่อ

.....

คลังภาพในวิทยาลัยการ
อุตสาหกรรมแม่เหล็กวิทยาลัย

ตัวอย่างการบันทึกภาคสนาม

วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539

เวลา 7.30 - 15.30 น.

โรงเรียน.....

จังหวัด.....

โดย นันทวัน สวัสดิ์ภูมิ

วันที่ 1

สถานที่ทำงาน

ผู้วิจัยมาโรงเรียนที่ครูสัญญา (นามสมมุติ) ปฏิบัติงานสอนอยู่ เป็นครั้งแรก โดยมาพร้อมกับครูสัญญา ผู้วิจัยเห็นครูสัญญา เป็นครูในโรงเรียนที่มาถึงโรงเรียนเป็นคนแรก ครูสัญญาจะมาโรงเรียนแต่เช้า ก่อน 7.30 น. ครูสัญญา บอกว่าที่มาโรงเรียนแต่เช้าเพื่อคอยดูแลเด็กนักเรียนทำความสะอาดโรงเรียนและห้องเรียนที่ครูสัญญา สอน จากนั้นเวลา 7.30 น.ก็จะสอนพิเศษวิชาคณิตศาสตร์เพื่อเสริมให้กับนักเรียน ครูสัญญา บอกว่า “การมาสอนพิเศษนักเรียนแบบนี้เป็นการฝึกระเบียบวินัยให้กับเด็ก ให้เด็กมาโรงเรียนแต่เช้า” เช้าวันนี้ฝนตก ครูสัญญา บอกว่า “ถ้าวันไหนฝนตกนักเรียนก็จะมาโรงเรียนค่อนข้างสาย” มีนักเรียน 3 คนกำลังกวาดห้องอยู่ ผู้วิจัยจึงเข้าไปทักทาย นักเรียนเห็นผู้วิจัยแล้วก็ยิ้ม ไม่สวัสดิ์ตอบแต่หันไปคุยซุบซิบกันเป็นภาษาท้องถิ่นที่ผู้วิจัยฟังไม่เข้าใจ เขาคงเกิดความสงสัยว่าผู้วิจัยเป็นใคร ผู้วิจัยจึงเบนความสนใจไปที่ห้องเรียน ทางด้านหลังห้องมีตู้หนังสือเก็บหนังสืออ่านเล่น และหนังสือเรียนของเด็ก แพ้เก็บผลงานของนักเรียนในชั้นทุกคน มีตู้เก็บอุปกรณ์การสอน อยู่ติดผนังทางประตูด้านหลังของห้องเรียน โต๊ะทำงานของครูตั้งอยู่หลังห้องเช่นกัน มีโต๊ะนักเรียนและเก้าอี้อยู่ 39 ชุด ที่ผนังห้องเรียนทางด้านประตูจะติดแผ่นป้ายกระดานเอาไว้ มองเห็นมีผลงานของนักเรียนติดอยู่ที่กระดาน ครูสัญญา บอกว่า “ให้นักเรียนเขาติดผลงานของเขาที่ครูตรวจแล้วลงบนกระดานเอง แล้วจะเปลี่ยนทุกวันศุกร์ ที่หน้าห้องและทางเดินตรงบันไดก็เป็นผลงานของนักเรียนห้องนี้”

ก่อนที่จะมีกิจกรรมการเรียนเสริมครูสัญญา บอกว่า “นักเรียนเราจะทำความสะอาดห้องเรียน จัดโต๊ะ เก้าอี้ให้เป็นระเบียบก่อน เป็นข้อตกลงทุกครั้งไม่อย่างนั้นครูจะไม่สอน ฉะนั้นเมื่อนักเรียนคนไหนมาถึงก่อนก็จะลงมือทำความสะอาดห้องเรียนทันที จะไม่แบ่งเวลาทุกคนช่วยกัน เป็นการฝึกระเบียบวินัย และการช่วยเหลือกันอีกด้วย” ครูสัญญา เริ่มสอนพิเศษวิชา

คณิตศาสตร์เวลา 7.30 น. จนถึง เวลา 8.10 น. มีนักเรียนมาถึงและได้เรียน 24 คน จากนักเรียนทั้งหมด 39 คนเสียงกริ่งดังขึ้น นักเรียนจึงเลิกเรียน และไปเข้าแถวเคารพธงชาติ ก่อนที่นักเรียนจะออกจากห้องเรียน ทุกคนจะสอดเก้าอี้ไว้ได้โต๊ะอย่างเรียบร้อย

.....เวลา 10 โมงเช้า ครูสัญญา พาผู้วิจัยไปพบผู้บริหารโรงเรียน คือ อาจารย์ใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ถามว่า มาทำอะไร ผู้วิจัยได้บอกถึงวัตถุประสงค์ที่มาที่โรงเรียนแห่งนี้ เพื่อศึกษาการดำเนินการวิจัยของครูสัญญา อาจารย์ใหญ่บอกว่า มาถูกทางแล้ว ครูสัญญา เป็นคนเก่ง เป็นวิทยากรระดับประเทศ และถ้าต้องการความช่วยเหลือก็ยินดี หรือจะมีคำแนะนำก็ยินดีน้อมรับ.....

บริเวณโรงเรียน

สถานที่ทำงานของครูสัญญาเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนหนึ่งในจังหวัดภาคใต้ เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 อนุบาล 2 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นละ 1 ห้องเรียน รวม 8 ห้องเรียน เป็นโรงเรียนขนาดกลางมีอาคารเรียน 2 หลัง 12 ห้องเรียน มีอาคารเอนกประสงค์ 1 หลัง อาคารชั่วคราว 1 หลัง(กำลังดำเนินการรื้อถอน) ส้วม 3 หลัง 6 ห้อง อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 5 กิโลเมตร มีนักเรียน 277 คน ครู 15 คน การบริหารโรงเรียนแบ่งออกเป็น 6 ฝ่าย คือ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ งานธุรการ - การเงิน งานบุคลากร งานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่าง การถอดความการสัมภาษณ์จากเครื่องบันทึกเสียง(ตัดตอนมา)

บันทึกการสัมภาษณ์ครั้งที่ .../S

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

วันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2540

เวลา 17.00 น. - 18.30 น.

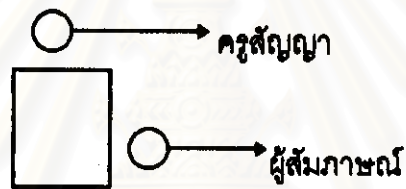
สถานที่ บ้านพักของครูสัญญา (นามสมมุติ)

ผู้สัมภาษณ์ นันทวัน สวัสดิ์ภูมิ

ผู้ถูกสัมภาษณ์ ครูสัญญา

ผู้อยู่ในเหตุการณ์ -

แผนผังการนั่ง

เป็นการสัมภาษณ์ครูสัญญา หลังจากที่เข้าไปสังเกตการทำงานของครูสัญญา ณ ที่ทำงานของครูสัญญา การใช้เวลาที่โรงเรียน ที่บ้าน หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงขออนุญาตครูสัญญา เพื่อขอสัมภาษณ์ พร้อมทั้งบันทึกการสัมภาษณ์ลงเครื่องบันทึกเสียง เมื่อวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2540 เวลา 17.00 น. ที่บ้านพักของครูสัญญา โดยผู้วิจัยโทรศัพท์บอกล่วงหน้าว่าจะมาพบครูสัญญา วันที่ 12 มกราคม นี้ และวันนี้เป็นวันหยุดราชการ ครูสัญญา จึงอยู่ที่บ้าน ครูสัญญา อยู่ในชุดกางเกงขาสั้น เสื้อยืด พร้อมทั้งจะให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัย

ผู้วิจัยบันทึกข้อความแสดง วันที่ เดือน พ.ศ. เวลา สถานที่ ลงในเครื่องบันทึกเสียง และตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องบันทึกเสียงป้องกันการผิดพลาดก่อนเริ่มคำถาม

Q : วันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2540 สัมภาษณ์ ครูสัญญา เวลา 17.00 น. ที่บ้านพักของครูสัญญา สัมภาษณ์โดย นันทวัน สวัสดิ์ภูมิ

ขณะนี้ดิฉันกำลังทำวิจัยเรื่องกระบวนการสร้างมโนทัศน์และการดำเนินการวิจัย : การวิจัยรายกรณีของครูดีเด่นระดับประถมศึกษา อาจารย์เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ดิฉันต้องการข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ขอให้อาจารย์แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่โดยอิสระ

ขอเริ่มคำถามเลย ตอนนี้อาจารย์อายุเท่าไร

A : ครับ ตอนนี้ผมอายุ 53 ปี

Q : ครอบครัวของอาจารย์ละ อาจารย์มีพี่น้องกี่คน

A : 8 คน ชาย 6 คน หญิง 2 คน

Q : ตอนนี้อยู่ครบหรือเปล่า ทำงานอะไรบ้าง

A : ครบ พี่ชายเป็นผู้อำนวยการกอง แต่ตอนนี้ลาออกแล้วอยู่บ้าน ผมเป็นคนที่ไม่เป็นครู 2 คน นอกนั้นเป็นครูหมด

Q : แล้วทำอาชีพอะไร

A : ทำงานอยู่เทศบาล อีกคนหนึ่งทำอาชีพส่วนตัว รับเหมาก่อสร้าง

Q : แล้วคุณพ่อ คุณแม่ละ

A : คำชาย แม่จน จำได้ครั้งหนึ่งเราไม่มีเงินทั้งบ้านไม่มี ต้องไปขอยืมป่าข้างบ้านไปซื้อของ บางทีแม่ไม่ได้กินข้าว เป็นลมกลางตลาด แม่ไปซื้อของที่ตลาด ซื้อกลับมาแล้วให้คุณพ่อไปขายตามหมู่บ้าน ใส่แข่งใส่รถจักรยาน เทียวขาย เป็นอาหารสด ผมอายุ 13 ก็หากินแล้ว

Q : ทำอะไร

A : ไปยอยหินเมื่อก่อนมันไม่มีโรงโม่หิน ไประเบิดหิน เจาะภูเขาระเบิดภูเขา ตอนนี้จะจับหน้าอก บริเวณนี้จะจับ เอาเงินมาเรียน แล้วก็ส่งน้อง พี่ชายไปเรียนกรุงเทพ ฯ ทำงาน ได้เดือนหนึ่ง ห้าถึงหกร้อยบาท สมัยก่อนครูเงินเดือน สี่ห้าร้อยบาท

Q : ชุมชนที่อาจารย์อยู่ตอนเด็ก ๆ เป็นอย่างไร

A : มันเป็นชุมชนของพุทธกับมุสลิมผสมกัน แต่เราก็เป็นเพื่อนกันไม่เหมือนเดี๋ยวนี้ คนในหมู่บ้านเขาก็ยังเป็นเพื่อนกัน แต่คนข้างนอกจะแบ่งแยกเป็นพุทธเป็นมุสลิม คนที่ไม่ใช่ชาวบ้านมักจะไม่แบ่ง

Q : อาจารย์เล่าเรื่องการเรียนตอนเด็กให้ฟังหน่อย

A : เข้าเรียน ป.1 โรงเรียนในหมู่บ้าน เรียน ป.1 - ป.4 ผมไม่เก่ง ตอนที่เรียนหนังสือเรียนไม่รู้เรื่อง เหตุที่เรียนไม่รู้เรื่อง เพราะผมชอบเขียนรูปประกอบเรื่องแต่ครูไม่ให้ทำ ครูเขาให้คัดลายมือ ผมว่าไร้สาระ ครูก็พี่สาว เป็นญาติกัน โดนตีบ่อย สมุดจะมีแต่รูป เนี่ยที่มาตอนเด็กเหล่านี้ได้มาจากตัวเอง

Q : จบ ป.4 แล้ว ต่อที่ไหน

A : ต่อที่ โรงเรียน..... จบ ม.6

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยถอดข้อความการสัมภาษณ์ของกรณีศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องเสร็จเรียบร้อยแล้วนำข้อมูลมาแยกประเภท วิธีการนี้เรียกว่าการลงรหัส (coding) โดยตัดข้อความแยกเป็นเรื่อง ๆ ติดลงในกระดาษการ์ด ติดแผ่นละ 1 เรื่อง พร้อมกับลงรหัสข้อมูลที่ผู้วิจัยทราบความหมายแต่ละรหัส สำหรับข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องก็เก็บเอาไว้ก่อน ยังไม่ทิ้ง

ตัวอย่างการทำดัชนีข้อมูล

กระดาษการ์ดขนาด กว้าง 5 นิ้ว ยาว 8 นิ้ว

ตัวอย่างที่ 1

ภ/ส/ร/1

Q : อาจารย์คิดว่าการวิจัย คืออะไร

A : คือการดู ๆ เยอะ ๆ ดูในสิ่งที่เราต้องการรู้ แล้วเก็บพฤติกรรมต่าง ๆ ที่มันเกิดขึ้น ถ้าเราวิจัยเด็กคนนั้น เราก็ต้องดูเด็กคนนั้นให้มาก ให้หลากหลายให้รอบบริบทของเด็กคนนั้นแล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์ให้เห็นเด็กตัวนั้น แล้วนำมาพัฒนา พัฒนาดูเราเพื่อพัฒนาเด็ก การที่เด็กตอบคำถามเราไม่ได้ เด็กไม่ผิด แต่ครูผิด เราให้เขาไม่หมด

หมายเหตุ

ภ หมายถึง ข้อมูลที่มาจากการสัมภาษณ์

ส หมายถึง ชื่อของผู้ถูกสัมภาษณ์ ครูสัญญา

R หมายถึง ข้อมูลทางด้านการวิจัย

1 หมายถึง การสัมภาษณ์ ครั้งที่ 1

ตัวอย่างที่ 2

ภ/ก/พ/ม/5

Q: อยากให้เล่าถึงครูสัญญา

A: ครูสัญญาเป็นคนตั้งใจทำงาน มีวิสัยทัศน์
เอาใจใส่ทุกเรื่อง โรงเรียน เกี่ยวกับการเรียนการสอน
ของเด็ก แล้วก็สอนดี สอนสนุก ชยัน เลี้ยงละ
ดีหมดทุกอย่าง

หมายเหตุ

ภ หมายถึง ข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์

ก หมายถึง ผู้ถูกสัมภาษณ์ ชื่อ กระบุง

พ หมายถึง เพื่อนครูที่ทำงานโรงเรียนเดียวกับครูสัญญา

M หมายถึง การกล่าวถึงครูสัญญา

5 หมายถึง การสัมภาษณ์ครั้งที่ 5

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างที่ 3

ภ/ศ/อจญ/Sch/17

Q : อยากให้อาจารย์ใหญ่เล่าการปฏิบัติงาน
ของครูในโรงเรียน

A : โรงเรียนนี้มีครู 15 คน ชาย 6 คน หญิง 9 คน
มีห้องเรียน 7 ห้อง ตั้งแต่ ระดับชั้นอนุบาล 1
ถึง ป.6 ครูทุกคนประจำชั้น ชั้น ป.1 - ป.6
ห้องละ 2 คน

หมายเหตุ

ภ หมายถึง ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ศ หมายถึง ผู้ถูกสัมภาษณ์ ชื่อ ศรธรรม

อจญ หมายถึง ตำแหน่งอาจารย์ใหญ่โรงเรียนที่ครูสัญญา

Sch หมายถึง ข้อมูลด้านโรงเรียน

17 หมายถึง การสัมภาษณ์ครั้งที่ 17

ที่วางที่อยู่ทางด้านซ้าย ด้านขวา ด้านบน ของการ์ด ใช้สำหรับการบันทึกคำอธิบายของผู้

วิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

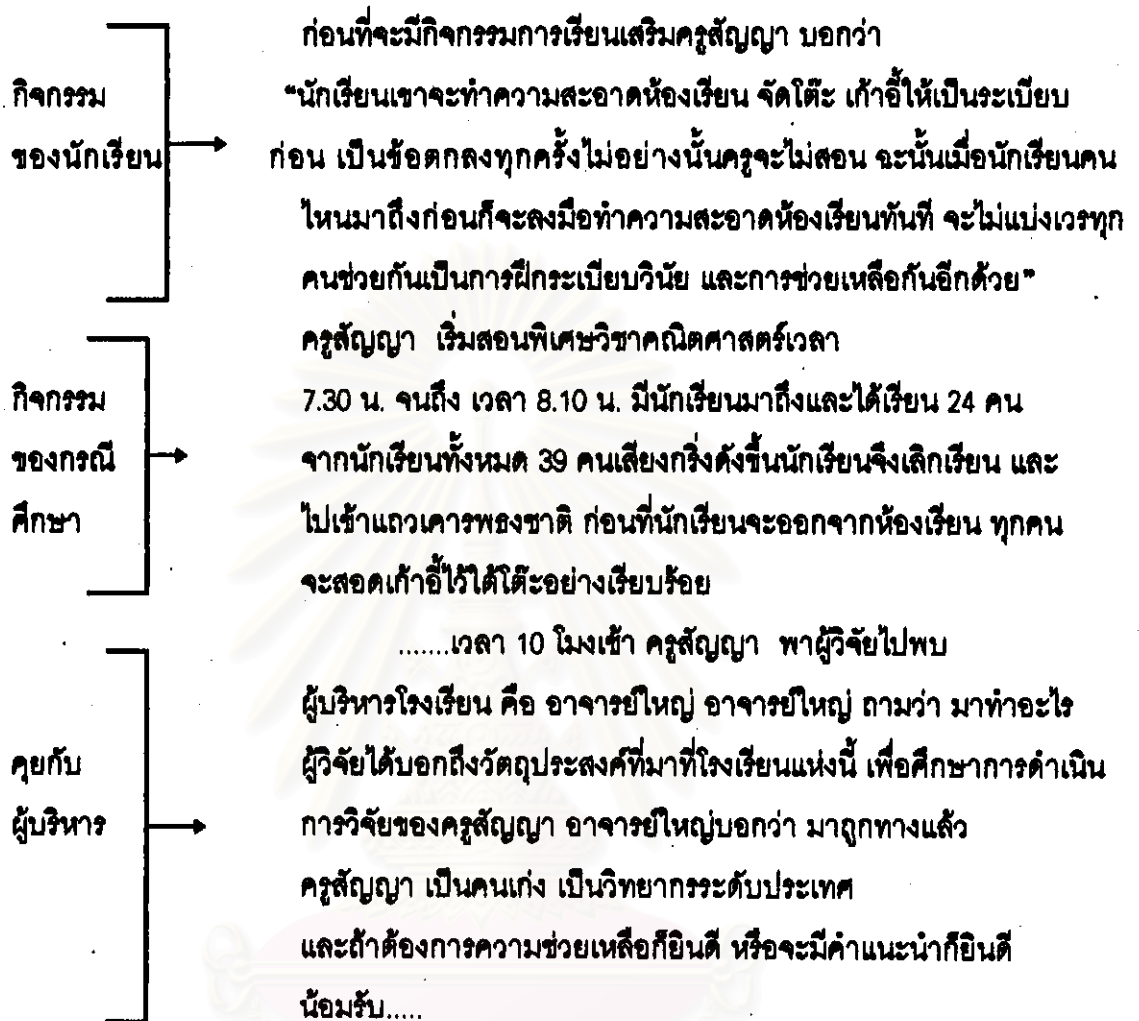
ตัวอย่างการทำดัชนีในบันทึกภาคสนาม

โดยการอ่านบันทึกแล้วเขียนดัชนีตัวที่ตรงกับข้อความส่วนนั้นไว้ข้างหน้าหรือข้างหลังข้อความในบันทึก

วันที่ 14 พฤศจิกายน 2539

สังเกตสภาพ
ชั้นเรียน

ผู้วิจัยมาโรงเรียนที่ครูสัญญา สอนอยู่เป็นครั้งแรก โดยมาพร้อมกับครูสัญญา ผู้วิจัยเห็นครูสัญญา เป็นครูในโรงเรียนที่มาถึงโรงเรียนเป็นคนแรก ครูสัญญา จะมาโรงเรียนแต่เช้า ก่อน 7.30 น. ครูสัญญา บอกว่าที่มาโรงเรียนแต่เช้าเพื่อคอยดูแลเด็กนักเรียนทำความสะอาดโรงเรียนและห้องเรียนที่ครูสัญญา สอน จากนั้นเวลา 7.30 น.ก็จะสอนพิเศษวิชาคณิตศาสตร์เพื่อเสริมให้กับนักเรียนครูสัญญากล่าวว่า "การมาสอนพิเศษนักเรียนแบบนี้เป็นการฝึกระเบียบวินัยให้กับเด็ก ให้เด็กมาโรงเรียนแต่เช้า" เช้าวันนี้ฝนตก ครูสัญญา ก็บอกว่า "ถ้าวันไหนฝนตกนักเรียนก็จะมาโรงเรียนค่อนข้างสาย" มีนักเรียน 3 คนกำลังกวาดห้องอยู่ ผู้วิจัยจึงเข้าไปทักทาย นักเรียนเห็นผู้วิจัยแล้วก็ยิ้ม ไม่สวัสดีตอบแต่หันไปคุยซุบซิบกันเป็นภาษาท้องถิ่นที่ผู้วิจัยฟังไม่เข้าใจ เขาคงเกิดความสงสัยว่าผู้วิจัยเป็นใคร ผู้วิจัยจึงเบนความสนใจไปที่ห้องเรียน ทางด้านหลังห้องมีตู้หนังสือเก็บหนังสืออ่านเล่น และหนังสือเรียนของเด็ก แท้มีเก็บผลงานของนักเรียนในชั้นทุกคน มีตู้เก็บอุปกรณ์การสอน อยู่ติดผนังทางประตูด้านหลังของห้องเรียน โต๊ะทำงานของครูตั้งอยู่หลังห้องเช่นกัน มีโต๊ะนักเรียนและเก้าอี้อยู่ 39 ชุด ที่ผนังห้องเรียนทางด้านประตูจะติดแผ่นป้ายกระดานเอาไว้ มองเห็นมีผลงานของนักเรียนติดอยู่ที่กระดาน ครูสัญญากล่าวว่า "ให้นักเรียนเขาติดผลงานของเขาที่ครูตรวจแล้วลงบนกระดานเอง แล้วจะเปลี่ยนทุกวันศุกร์ ที่หน้าห้องและทางเดินตรงบันไดก็เป็นผลงานของนักเรียนห้องนี้"

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลงานส่วนหนึ่งของครูสัญญา

ผลงานการเรียบเรียงหนังสือตำราภาษาไทย บทความทางวิชาการด้านภาษาไทย หรืองานวรรณกรรมอื่นที่ได้แต่งขึ้นหรือแต่งร่วมกับผู้อื่น และตีพิมพ์เป็นเล่มโฆษณาเผยแพร่แล้วมีดังนี้

1. ชาตรี สำราญ. การเขียนจุดประสงค์. (มปท), 2537. (อัดสำเนา)
2. ชาตรี สำราญ. การเขียนบทเรียนด้วยตนเอง. ยะลา : เสริมการพิมพ์, 2537.
3. ชาตรี สำราญ. การสอนโดยอาศัยสิ่งแวดล้อมเป็นสื่อ. กรุงเทพมหานคร : ครูสภาลาดพร้าว, 2537.
4. ชาตรี สำราญ. ข่าวย่อ. ยะลา : เสริมการพิมพ์, 2519.
5. ชาตรี สำราญ. คิดจากสื่อสิ่งพิมพ์. (มปท), 2538. (อัดสำเนา)
6. ชาตรี สำราญ. คิดเสวนา. ยะลา : ศิริวัฒน์, 2538.
7. ชาตรี สำราญ. คิดอย่าง ชาตรี. (มปท), 2538. (อัดสำเนา)
8. ชาตรี สำราญ. ครูคง. ยะลา : เสริมการพิมพ์, 2520.
9. ชาตรี สำราญ. คู่มือการสอนคิดจากสื่อสิ่งพิมพ์. (มปท), 2538. (อัดสำเนา)
10. ชาตรี สำราญ. โคลงเคลง ชุด อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร : เอส พี เอฟพรีนติ้งกรุ๊ป, 2538.
11. ชาตรี สำราญ. จากจุดประสงค์สู่การวัดผลประเมินผล. (มปท), 2538. (อัดสำเนา)
12. ชาตรี สำราญ. จากวิญญาณสู่วิญญาณ. (มปท), 2538. (อัดสำเนา)
13. ชาตรี สำราญ. จากหลักสูตรสู่ห้องเรียนเปลี่ยนเป็นผลงานวิชาการ. (มปท), (มปป). (อัดสำเนา)
14. ชาตรี สำราญ. จุดประสงค์ ประเมินผล สู่เนื้อหาสาระ. (มปท), (มปป). (อัดสำเนา)
15. ชาตรี สำราญ. ฉันอ่านหนังสือ. ยะลา : เสริมการพิมพ์, 2521.
16. ชาตรี สำราญ. เด็กหญิงนุรตินา. ยะลา : เสริมการพิมพ์, 2532.
17. ชาตรี สำราญ. ถามให้คิด คิดให้ถาม. (มปท), (มปป). (อัดสำเนา)
18. ชาตรี สำราญ. ถึงน้อง จากพี่ชาตรี. ยะลา : เสริมการพิมพ์, 2516.
19. ชาตรี สำราญ. ถ้าศิลปิน จิตรกรรมฝาผนังที่ถูกลืม. ยะลา : เสริมการพิมพ์, 2524.
20. ชาตรี สำราญ. ทักษิณพจน์ ปัดตานี : มิตรสยาม, 2524.
21. ชาตรี สำราญ. ทำอย่างไรให้เด็กเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้. (มปท), (มปป). (อัดสำเนา)
22. ชาตรี สำราญ. เธอคิดอะไรอยู่. (มปท), (มปป). (อัดสำเนา)

23. ชาตรี สําราม. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องคำคล้องจอง. ยะลา : เสริมการพิมพ์, 2532.
24. ชาตรี สําราม. ไปดูการจัดการศึกษาที่ Toronto (Canada) แล้วกลับมาตั้งพิจารณาดตนเอง. ยะลา : ศิริวัฒน์, 2538.
25. ชาตรี สําราม. แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่อง สิ่งแวดล้อม(ฉบับบทเรียนสำเร็จรูป) สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4 ตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521. (ฉบับปรับปรุง 2533). (มปท), 2536. (อัดสำเนา)
26. ชาตรี สําราม. พระพิมพ์ดินดิบ. ยะลา : เสริมการพิมพ์, 2519.
27. ชาตรี สําราม. พลาญหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 2. ยะลา : เสริมการพิมพ์, พ.ศ.2539
28. ชาตรี สําราม. พิภูลของ. (รวมบทกลอน) ยะลา : เสริมการพิมพ์, (มปป). (อัดสำเนา)
29. ชาตรี สําราม. ภาษาคูณหนู. ยะลา : เสริมการพิมพ์, 2532.
30. ชาตรี สําราม. มายากลเพื่อการศึกษา. ยะลา : เสริมการพิมพ์, 2531.
31. ชาตรี สําราม. มัดมือชก. ยะลา : เสริมการพิมพ์, 2518.
32. ชาตรี สําราม. ย่าหลักสูตร. ยะลา : เสริมการพิมพ์, 2538.
33. ชาตรี สําราม. รายงานการพัฒนาการเรียนการสอน กลุ่มทักษะภาษาไทย โดยอาศัย สิ่งแวดล้อมเป็นสื่อ. กรุงเทพมหานคร : ครูสภาลาดพร้าว, 2539.
34. ชาตรี สําราม. รู้อย่างไรว่าเด็กพัฒนาการเรียนรู้. ยะลา : ศิริวัฒน์, .2539.
35. ชาตรี สําราม. ลึกลับ. ยะลา : เสริมการพิมพ์, 2529.
36. ชาตรี สําราม. สถิติง่าย ๆ ให้อัจฉริยะในชั้นเรียน. (มปท), (มปป). (อัดสำเนา)
37. ชาตรี สําราม. สอนให้คิด คิดให้สอน กรุงเทพมหานคร : ครูสภาลาดพร้าว, 2537.
38. ชาตรี สําราม. สอนแบบเพิ่มค่าน่าไปเขียน. (มปท), 2537. (อัดสำเนา)
39. ชาตรี สําราม. สอนอย่างไรให้เกิดการเรียนรู้เพื่อรู้. (มปท), (มปป). (อัดสำเนา)
40. ชาตรี สําราม. สอนอย่างไรให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร : การศาสนา, 2538.
41. ชาตรี สําราม. สอนอย่างไรให้เกิดแรงบันดาลใจเขียนบทกวี. กรุงเทพมหานคร : ครูสภาลาดพร้าว, 2537.
42. ชาตรี สําราม. สอนอย่างไรให้เด็กอ่านออกเขียนได้. พิมพ์ครั้งที่ 3. (มปท), 2538.
43. ชาตรี สําราม. ฉบับหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 2. ยะลา : เสริมการพิมพ์, 2539.
44. ชาตรี สําราม. เสวนาชีวิต. ยะลา : เสริมการพิมพ์, 2537.

45. ชาติรี สำราญ. เสียงจากนาโต เล่ม 3 รวมงานเขียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านนาโต
อ.เมือง จ.ยะลา ยะลา : สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษาที่ 2, 2534.

46. ชาติรี สำราญ อินทนิล. (รวมบทกลอน). ยะลา : เสริมการพิมพ์, (มปป).

47. ชาติรี สำราญ สุวรรณชาติ. ยะลา : เสริมการพิมพ์, 2526.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแยกประเภทของข้อมูลจากการสัมภาษณ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางแสดงประเด็น จากการศึกษาภาคและสัมภาษณ์ในสนาม

ประเด็น	ตัวประเด็น	คำพูดประกอบ	ตัวอย่าง
ประวัติส่วนตัว	ด้านครอบครัว -ครอบครัวปัจจุบัน	“แต่งงานแล้วตอนอายุ 25 ปี มีลูก 3 คน เป็นชาย 2 คน หญิง 1 คน คนโตเป็นหมอ คนที่ 2 ทำงาน อยู่ฝ่ายคอมพิวเตอร์ของกาสิโนที่ทำงานเล็กเป็นผู้หญิง เป็นครู”ตภ/สภ/ส/ธ “การเลี้ยงลูก ก็บการสอนเด็กใช้วิธีเดียวกัน เช่น สอนให้รู้อะไรผิดอะไรถูก เช่น กินมากจะอ้วน จะไม่อ้วนกว่ายากินมากนะ แต่จะเตือนว่า อ้วนแล้วนะ เด็กก็เหมือนกันจะไม่บอกอะไร เราเป็นคนบอกเขา แต่ไม่ได้หมายความว่าตามใจ ถูกทุกคนไม่ได้ตามใจ แต่ให้เสรีภาพ นักเขียนก็เหมือนกันไม่ได้ตามใจแต่ให้เสรีภาพ ให้ข้อคิดเขา เช่น ได้โต๊ะสกปรกไหมนักเขียนจะทำยังไง ให้มีวินัย ในตนเอง”ตภ/สภ/ส/Fam/Tea/ธ	

ประเด็น	คำพูดประกอบ	ตัวอย่าง
ประเด็น	<p>“เวลามีปัญหาไม่ค่อยปรึกษาพ่อจะคุยกับแม่มากกว่า เพราะไม่กล้ารบกวน แต่มีบางครั้งก็ตาม ท่านก็ให้คำแนะนำดี แต่ก็ไม่บ่อย ท่านไม่ดุ แต่ไม่กล้า นาน ๆ จึงจะหยอกกันที่ ท่านให้อิสระในการตัดสินใจ ให้เลือกเรียนเอง เขาไม่ยุ่ง แม่อยากให้เป็นพยาบาล แต่ไม่ชอบ อยากเป็นครูมากกว่า” สภ/ลูกสาว/17 พ.ย.39</p>	
- ภูมิหลังทางครอบครัว	<p>“เป็นคน จังหวัดยะลาโดยกำเนิด พ่อแม่ก็เป็นคนยะลา มีพี่น้องทั้งหมด 8 คน ผู้หญิง 2 คน ผู้ชาย 6 คน พี่ชายเป็นผู้จำหน่ายการทอง แต่ตอนนี้ลาออกแล้วอยู่บ้าน ผมเป็นคนที่ 2 คนที่ 3 เป็นครู คนที่ 4 เป็นครู ที่ 5 ครู ไม่เป็นครู 2 คน นอกนั้นเป็นครูหมด”</p>	
- คุณพ่อคุณแม่อาชีพ	<p>สภ/พ/Fam/9</p> <p>“ค้าขาย แม่จน จำได้ครั้งหนึ่งเขาไม่มีเงินทั้ง บ้านแต่ควยืมป้าข้างบ้านไปซื้อของ บางที่แม่</p>	

ประเด็น

ตัวประเด็น

คำพูดประกอบ

ตัวอย่าง

“ไม่ได้กินข้าว เป็นลมกลางตลาด ไปซื้อของ
ไปขายตามหมู่บ้าน ซ็อกกลับมาแล้วให้คุณพ่อ
ไปขาย รถจักรยาน ไล่แรงเที่ยวขาย เป็นอาหารสด”
สภาฯ/Fam9

- ชีวิตวัยเด็ก

“เป็นเด็กขมทำงานทุกอย่างที่อยู่ที่บ้าน
อายุ 13 ปี หาเงินใช้เองกับน้อง โดยหยุดเรียน
ไป 1 ปี หาเงินส่งให้พี่เรียนที่กรุงเทพฯ ช่วงนั้น
ลำบากเป็นโรคกระเพาะเพราะไม่ได้ทานข้าว

สภาฯ/Fam3

“ผมอายุ 13 ก็หากินแล้ว ไปยอยหิน เมื่อก่อน
มันไม่มีโรงไม่ ไประเบิดภูเขา เจาะภูเขา ตอนนั้น
จะเจ็บหน้าอก เขาเงินมาเรียนแล้วก็ส่งน้อง
พี่ชายไปเรียนที่กรุงเทพฯเดือนหนึ่งได้ห้าหก
ร้อยบาท สมัยก่อนครูเงินเดือน สี่ห้าร้อยบาท”

สภาฯ/Fam9

ประเด็น

ตัวประเด็น

คำพูดประกอบ

ตัวอย่าง

“คุณพ่อเสียนานแล้ว ประมาณปี 24 คุณแม่อยู่
กับน้องสาว ตอนนั้นท่านไม่สบายมาก”

-ชุมชนที่อยู่อาศัย

“เป็นชุมชนของพุทธกับมุสลิมผสมกัน แต่เรา
ก็เป็นเพื่อนกัน ไม่เหม็นกันเดี๋ยวนี้ คนในหมู่บ้าน
เราก็ยังเป็นเพื่อนกัน แต่ว่าคนข้างนอก จะแบ่ง
แยกเป็นพุทธเป็นมุสลิม ชำราชากรมักจะมีคนจะแบ่ง
ชาวบ้าน”

สภา/Comp9

- การศึกษา

“เราเรียน ป.1 ใจเขียนในหมู่บ้าน ป.1 - ป.4
ผมเรียนไม่เก่ง ตอนที่เรียนหนังสือเรียนไม่รู้เรื่อง
เหตุที่เรียนไม่รู้เรื่องเพราะว่าผมชอบเขียนรูป
ประกอบเรื่อง แต่ครูไม่ให้ทำ เวลาผมอ่าน
หนังสือผมจะเขียนรูปไปแต่ครูเขาไม่ให้ทำ ครู
เขาใช้คัตลายมือ ผมว่าใช้สากะ ครูก็ตีสากเป็น
ญาติกัน โดนตีบ่อย สมุดจะมีแต่รูป เนยที่มา

ประเด็น

ตัวประเด็น

คำพูดประกอบ

ตัวอย่าง

สอนเด็ก เหล่านี้ได้จากตัวเอง”

“ตอนเด็ก ๆ ผมเขียนหนังสือไม่เก่ง ไม่ใช่ว่าผมไม่เก่งนะ แต่เพราะครูที่สอนเราไม่เก่ง เพราะอยู่ ป.1 ผมอ่านหนังสือ ออกแล้ว อยู่บ้านต่อจะเป็นคนสอนหนังสือให้ พ่อเขียนโคลงเก่ง ก็เลยได้อะไรจากพ่อเยอะ แต่ครูไม่เก่งเพราะเราวาดรูป ครูโกรธ ครูสอนแต่อ่าน ก ก เราเลยไม่เก่ง เพราะนี่เกี่ยวกับ พอมมาเป็นครูทบทวนตัวเอง เราไม่บังคับให้เด็กท่อง

แต่ให้เด็กคิด” สภท/EdU/3

“จนจบ ม.6 ก็ยังไม่เก่ง ที่ไม่เก่งเพราะว่าเป็น

โรคกระเพาะ หัวข้าว ข้าวเที่ยงไม่ได้กิน จบม.6

ก็เข้าวิทยาลัยครู นี่ก็เหมือนกับ ม.1 ม.2 เป็น

โรคกระเพาะ ไม่มีข้าวกิน มีอาจารย์..... จะ

จ่ายเงินค่าอาหารกลางวันให้แล้วเราไปผอน

ที่หลัง เดียวนี้ท่านเกษียณแล้ว”

สภท/EdU/9

ประเด็น

ตัวประเด็น

คำพูดประกอบ

ตัวอย่าง

- เหตุจริงใจให้เรียนครู

“รอบครูตั้งแต่เล็ก ๆ ตั้งแต่โดนตี บอกว่าโตขึ้น
อยากจะเป็นครู จะสอนให้เด็กอ่านหนังสือออก
เพราะว่าครูที่สอนชั้น ป. 1 เนี่ยผมอ่าน
หนังสือพิมพ์ออกแล้วก็ตั้งใจว่าจะสอนเด็ก
ให้อ่านหนังสือออก ผมมีครูที่ทิ้งขว้าง และลบ
อยู่ด้วยเหมือนกัน เจอแต่ครูๆ ก็เลยตั้งใจ
ว่า เราจะดูแลเหมือนกัน ไม่ใช่ ไม่ดี แต่ว่าคุณมีเหตุ
มีผล”

สภาฯ/Edu/9

“เรียน 2 ปี แล้วได้ทุนไปเรียนต่อ ปกศ.สูง แต่
ไม่ไป เพราะไม่มีเงิน ก็ลองมารับราชการดู
เอาเงินมาส่งน้อง ครอบครัวเราเรียน 2 คน
แล้วก็พัก 2 คน พอออกมาทำงานได้ก็ส่งต่อ
ผลัดกันเรียน”

สภาฯ/Edu/9

ประเด็น

ตัวประเด็น

คำพูดประกอบ

ตัวอย่าง

- ชีวิตการทำงาน

"จบปศ. ได้รับทุนต่อ ปศ. สูง ไม่ไป ออกมา
สอบ พ.ม. ได้ พ.ม. แล้วก็เป็นครูสอนจริง ๆ
6 เดือน นอกนั้นก็เป็นผู้บริหารที่สอนด้วย
เพราะครูคนเดียว ทำงานครั้งแรก วันที่
3 กรกฎาคม 2505 ปี 2506 ก็เป็นผู้บริหาร
ตอนนั้นอายุ 18 ปี"

สภ/ช/Edu/3

"ต้องสอบบรรจุเข้า พอสอบปวส.เสร็จก็ว่าง
งานอยู่ พอเราเปิดเขาก็สอบเข้า"

สภ/ช/W/9

"ผมเริ่มเป็นครูมาสอน ป.1 ได้ 6 เดือน พอได้
6 เดือนก็ได้รับการแต่งตั้งให้ไปรักษาการณ์
ตำแหน่งครูใหญ่ ไปหาที่ดินเองสร้างโรงเรียน
ก็สอน สอนจนถึงป.4 ตอนนั้นมีครูคนเดียว
ก็ย้ายมาโรงเรียนนี้เป็นปีที่ 4 แล้ว กอนั้นย้าย

ประเด็น

ตัวประเด็น

คำพูดประกอบ

ตัวอย่าง

ไปเป็นครูใหญ่ตรี โรงเรียนใหญ่ตอนเป็นครูใหญ่
ก็ได้เป็นผู้ชำนาญการโรงเรียนแล้ว อยู่ 11-12 ปี
เมื่อ ออกจากเป็นผู้สอนดีกว่า เพราะอยู่เป็นครูใหญ่
เราก็สอนแต่ว่ามันเหนื่อย สอนด้วย
บริหารด้วย เป็นผู้บริหารผู้ไม่จริง ก็เลยขอลงไป
ช่วยราชการ พอ ปี 31 ก็ลงมาสอน”

สภ/๗/3

“ทำงานครั้งแรกเป็นครูผู้สอน 6 เดือน พอหลัง
จากนั้นก็ไปรักษาการตำแหน่งครูใหญ่
โรงเรียนใหม่ป่าสักไปสร้างโรงเรียนตลอด เป็น
ครูใหญ่ตลอด เป็นครูคนเดียว ไปอยู่ไปมา 3 ปี
แล้วก็ออกมาเป็นครูใหญ่ มาสร้าง โรงเรียนนี้
แล้วก็ไปเป็นครูใหญ่ โรงเรียนเป็นอยู่ 11 ปี
ย้ายออกมา อีก 6 เดือนสละตำแหน่งผู้บริหาร
ลงมาเป็นสายผู้สอน 6 เดือน แล้วก็มาช่วยงาน

ความหมายของรหัส

สก	หมายถึง การสังเกต
สภ	หมายถึง การสัมภาษณ์
ส	หมายถึง ครูสัญญา
พ	หมายถึง เพื่อนครู
1-17	หมายถึง ครั้งที่ สังเกต/สัมภาษณ์
Edu	หมายถึง การศึกษา
Fam	หมายถึง ครอบครัว
T	หมายถึง ครู
Tee	หมายถึง การสอน
W	หมายถึง การทำงาน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นางสาวนันทวัน สวัสดิ์ภูมิ เกิดเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2512 อยู่บ้านเลขที่ 26 หมู่ที่ 5 ต.ทุ่งเมญจา อ.ท่าใหม่ จ.จันทบุรี สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จากวิทยาลัยรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี เมื่อปีการศึกษา 2534 ศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญา-มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์-มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2538 ปัจจุบันรับราชการครู ในตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ 4 โรง-เรียนบ้านเนินจำปา หมู่ 3 ต. พวา อ. แก่งหางแมว จ. จันทบุรี 22160

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย